

15.4.2019

Pyhäjärven kaupunki
Ollintie 26
86800 PYHÄSALMI

Pohjois-Pohjanmaan liitto
kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Viite: Lausuntopyyntö 29.3.2019

Asia: Pyhäjärven kaupungin lausunto Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta

Pohjois-Pohjanmaan tärkein maantieväylä on Euroopan laajuiseen TEN-T-verkkoon tulevaisuudessa kuuluva E75 (jälj. Nelostie). Se tulee verkottumaan myös osaksi Pohjanmeri-Itämeri väylää maantieyhteytenä, joka on onnistuneesti nostettu selkeäksi tavoitteeksi. Toimintalinja 1:n osalta tulisi kuitenkin lisätä Oulun etelä-puoleisen Nelostien perusparannuskohteet vähintäänkin tavoitetilaa tukevaksi toimenpidekokonaisuudeksi.

Toimintalinjan 2 osalta on tunnistettu mallikkaasti väylien merkitys elinkeinojen kehittämiseksi ja tasapainoiselle aluerakenteelle. Perusväylänpidon rahoituksen turvaaminen on onnistunut nosto ko. toimintalinjan yhdeksi kärkihankkeeksi. Ylivieska-lisalmi-Kontiomäki radan kehittäminen on elinkeinotoiminnan lisäksi tärkeää myös hlöliikenteelle, esim. työmatkaliikenteelle. Matkaketjujen toimivuuden parantamista voisi nostaa jopa enemmän esille.

Kohtaan ”Elinkeinotoiminnan tarvitsemien raideliikennepalveluiden mahdollistaminen” on nostettava myös Pyhäsalmen raakapuun kuormaustapaikan osalta välitön turvallisuus- ja taloudellisuusnäkökohdista johtuva siirtotarve sekä lastauspaikan siirron Pyhäkummun pistoraitteen varrelle aiheuttamat korvausinvestointitarpeet.

Toimintalinjan 2 osalta on oikea valinta jättää pois esimerkiksi liian yksityiskohtaiset meriväylien syventämistavoitteet, jotka tekisivät koko liikennejärjestelmäsuunnitelmasta hyvin epätasaisen ja turhan herkästi vanhentuvan. Sekä viennille että tuonnille elintärkeiden satamien meriväylät on huomioitu nyt luonnoksessa riittävällä tarkkuudella.

Toimintalinjan 3 osalta ajoneuvoliikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön edistäminen on erityisen ajankohtainen ja tulevaisuuden kannalta keskeinen kirjaus. Vaihtoehtoisten käyttövoimien edistämisen osalta tulisi suunnata kirjaus seuraavalle 5-10 vuodelle toteutettavaan kattavaan E75:n varren verkoston edistämiseen, sillä hlöliikenteen lisäksi raskas liikenne on biopoltoaineiden ja myöhemmin sähkön osalta merkittävä vaihtoehtoisten käyttövoimien ajuri. Kumppanuus edelläkävijäyri-tysten kanssa on keskeisellä sijalla edistämistyössä, jotta muutos voidaan tehdä markkinalähtöisesti.

Liikenteen ja maankäytön suunnittelun yhteistyön vahvistamisen tulee olla suunnattu tukemaan mm. kuntien harjoittamaan alueiden uusiokäyt-
töjä, mm. vanhojen ratapiha- ja varikkoalueiden osalta, jotka monesti ovat muodostumassa paikallisen liikennejärjestelmätyn ja taajamien elinvoiman kehittämisen pullonkauloiksi.

Sähköisten palvelujen saatavuuden kehittäminen koko maakunnassa on toteutettavissa vain seutuverkko-yhtiöiden kanssa tehtävän yhteis-työn kautta. Liikenteen digitalisaation kannalta erityistä huomiota pitää kiinnittää siihen, että tietoliikenneyhteyksien rakentamista voidaan edis-tää tienparannushankkeiden yhteydessä kustannustehokkaasti.

Toimintalinjan 4 mukainen yleistavoite ” Pohjois-Pohjanmaa on johtava alue älyliikenteen kehittämisessä”, on erinomainen ja kannatettava. Ta-voitetta jalkauttavat kärkihankkeet ja tavoitetilaa edistävät toimenpide-kokonaisuudet tukevat yleistavoitetta varsin monipuolisesti. Valmistelu on ollut erittäin laadukasta toimintalinjan osalta.

Toimintalinjan 4 suurin puute kohdistuu infrakysymysten tunnistami-
seen. Autonomisen liikenteen voidaan odottaa lisääntyvän liikenteen pääväylillä kaupunkialueita huomattavasti nopeammin yksinkertaisem-
pien toimintaympäristöjen vuoksi. Raskaan kuljetusliikenteen automati-
saatio tulee vaatimaan ensimmäisenä liikenteen muotona nykyisestä
poikkeavia liikenneinfrastruktuuri-investointeja. Maakunnan liikennejär-
jestelmäsuunnitteluun toivotaan selkeämpää näkemystä autonomisen
raskaan liikenteen infravaatimusten kiireellisyydestä. Puhumme jopa 5-
10 vuoden aikajänteestä, jona mm. raskaan liikenteen semiautonomi-
nen ja autonominenkin letka-ajo (ns. platooning) tulee yleistymään regu-
laation ja teknologian maturiteetin kehittyessä. Tämän aikajänteen ja
infrakysymysten tunnistamisen epäselvyys on jopa koko liikennejärjes-
telmäsuunnitelman luonnoksen suurin puute. Pohjois-Pohjanmaan lii-
kennejärjestelmäsuunnitelmaan tulisi kirjata älyliikenteen vaatimien inf-
rainvestointien kiireellisen tarpeen edistäminen, mm. semiautonomisen
letka-ajon vaatimien ajoneuvojen yhdistelykaistojen (ns. match making-
kaista/-alue) osalta, jotka sijoittuisivat tärkeimpien risteysalueiden lähei-
syyteen tien myötäisesti. Tavoite olisi kirjattava sekä vaikuttamisen toi-
menpiteisiin, että investointeihin tähtääviin toimenpiteisiin. Erityisen pe-
rusteltua tämä olisi, kun ottaa huomioon tavoitetilan aikajänteen (vuo-
teen 2040).

Liikennejärjestelmätön kehittäminen

Sekä kehittämistoimenpiteiden luokitteluasteikot että vaikutusten arviointi on valmisteltu laadukkaasti. Edellä esitettyjen tarkennusten kautta suunnitelma olisi kattavampi sekä teemallisesti että rakenteellisesti kestävän aluekehityksen kannalta. Älyliikenteen tulevaisuuden vaatimusten hieman vajavaisen hahmottamisen vuoksi suunnitelma olisi luonnoksen kaltaisena hyvin nopeasti vanhentuva toimintalinjan 4 osalta.

Kokonaisuutena liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnos on valmisteltu yleisellä tasolla onnistuneesti vastaamaan maakuntaohjelmaa.

Pyhäjärven kaupunginhallitus